

НАРОДНИЙ ДІМ І УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В РОЧЕСТЕРІ

Мало де в українській громаді в Америці є стільки школи як в Рочестері, де вчать української мови в шести окремих місцях. Тут є дві школи на перемістіх Вест Ендо і Гудманшоті в центрі; в церковній галі, в льокалі пресвітеріської мисії, в клубі бодзешевіків, і в домі товариства Українські Вілі Козаків. (Віздів 316 У. Н. С.).

Найбільша з тих шкіл, під орудою комітету Віліх Козаків, має два курси, щорічний для дітей і зимовий для старших. Сего року в зимовій курсі навчалися англійської і української мови, а через цілий рік навчатимуться дітей української мови, читання, писання, і співу. Діточий курс поділяється на три класи, а мужський мав однокласну. В школі є двох учителів.

Як недавно вже згадували кореспондент "Свободи", ця школа росте і добре розвивається. Та на жаль, ні вона ні жадна дитина не має приміщення для свого українського достояння цього покоління в Рочестері; навчати в шкільній віці в нашій громаді в два рази більше як в інших містах-тепер по українськи.

Тому товариство Віліх Козаків від давня старалося, щоб в Рочестері був Народний Дім, до якого великий для школи і для інших просвітних потреб української громади. Для того цілі товариство приймало участь в усіх спробах, які були, щоб поставити Народний Дім шляхом коштом українських місцевих організацій, а коли ті були протиюгом шести літ не вдалося, товариство купило невеликий льокаль і тепер приступає до збудовання більшого будинку на його місці.

Теперішній товариський бім постав в 1921 році головною оцінкою членам товариства, котрі позичили по 25 доларів на купно реальності при 102 Дюклер Стріт. Підприємство нового будинку, Українського Дому, опарється вже на певній посілости. Протягом попередніх п'ятихатий місяців товариство сплатило 3.450 дол. і має майно вартості 8.000 дол. Крім того товариство має в касі 2.300 доларів. Коли товариство знов звернулося до місцевих громадян за проектом будинку Народного Дому, в якому має міститися українська школа, для представлення концерту, вистави, і кіно, то товариство зборило, вони декларували "як" позичку 1.000 дол. Товариство "дає доказом довжикомі бонд, який приносить чотири проценти. Так як рочестерські українці майже кожної суботи і неділі наймають собі місце для обрання і не може заспокоїти їх потріб невелика церковна зала, ні теперішній товариський дім, то не дорочний Український Народний Дім певно може виплатитися.

Товариство Віліх Козаків іступне від чотирнадцяти літ. Воно було заложено 1909 року як братство Ліпіварів Св Георгія, і прийняло теперішнє ім'я на початку війни, в 1914-ім році. Діло заложено братства було, як каже давній протодіак, "як

найти свідомих Українців, котрі розуміли, що їм буде ліпше, як будуть одні другим помагати, бо в єдності є сила". В 1912-ім році товариство вступило до Українського Народного Союзу. Число членів товариства в 1923-ім році 130. Щоби воно дальше так розвивалося то певно будова Народного дому, до якої приступаємо, увінчається успіхом. Сей дім буде служити не тільки старшим але також молодому поколінню, шкільним дітям і молодіжці, яка тепер відлучується від своїх людей, бо не має спільного життя до науки і товариського життя.

Дотепер товариський дім Віліх Козаків служить як місце зборів не тільки членам товариства але і многим иншим організаціям, як наприклад Товариству Українських Жінок, Провісному Кружку, Українському Хорови, Комітетови Допомоги Рогатинцям, тов. Віліх Україна, Централному Комітетови і иншим організаціям. Звертаємося до всіх українських товариств в Рочестері і до всіх громадян за покликом помічати поставити Український Народний Дім на доброді громади і на пам'ятку поколінням, котрі прийде по нас.

Николай Сидельчак, Прес.
Іван Липівський Касир
О. Мачинський Секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.
Пішіть по цілних книжках до "СВОБОДА"
43 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОРІВНЯННЯ

робитися коли хочете ще шість найбільше. Переконайтеся з чого-б і як робитися Берена Моно Рід А.

Тоді прийде, Вам легенько зробіти, правдиве закінчення.

ЗАМОВЛЮЙТЕ МАСЛО І ЯЙЦА У ДОСТАВІ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

Єсли коли небудь

Потрібуєте афідевіти для ланни. Хочете купити шифкату.

Маєте до виніщення нотаріальні справи або, хочете продати маєток в краю. Хочете зложити гроші на процент.

Все за довірем удається до

BOSAK STATE BANK, SCRANTON, PA.

ДОПОВІ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Віздоза до одностань з Липів Ліпівшоті.

До рочестерського Комітету Липів Ліпівшоті, який заявив 15. мая 1923 р., в листі з річного, села, щоби воно, дім збудувати Народний Дім, лист зачитув так:

"15. липня 1923.

Впов. Земляки!

Не словами, а ділами пишемо лист до вас, Товариші! Ми звертаємося з просябою до вас, щоби поможли нам збудувати читальний дім. Наше село дуже горячо відчуває потребу своєї власної хати, читальні, молодіж не була, та щоб не вистала під чужим плотом на злобу Українцям, та щоб вороги не тишилися, що ми Українці навіть не маємо де зложити гроші, щоб спільно побороти нашу недолу, та щоб вороги не показували в нас паланими і не сміялися, що ми представлення та концерти мусимо відправити в столоді Яко виграли в столоді, то певно, що вам вже і казати не потрібно. Ми правду, вам кажемо, що в нас є запал і любов до свого, запал, ставимо собі за мету, де приміститься, збудуємо дім власними силами, щей не тепер всім, бо в нас фонди не, але не маємо до позичити. З нас вже останні соки витягли, сім літ ніякого, а тепер знов зичим рабунками. Однак ми деякі заходи поробили. З членських вкладок, з представлення і концерти, купили два більшіх килимів, крокви, а замість цих троха осталося зложеної на Подарі в Тада Шодкевича. Тепер, як ви Товариші поможли ми дещо своєю лепотою, то ми

певні, що дім ще й сего року збудували. А тим зробімо, бисте велике діло.

Маємо надію, що наша просяба не буде на вітрі, а прийметься у ваших серцях, та щоби зложити бодай по одній негоді до будови Народного Дому.

Товаришам і Товаришам з Липів Ліпівшоті закликаємо щире поздравлення та згоди дачемо за жертви на свою хату.

ЗА ВИДІЛ ЧИТ. ПРОСВІТИ:

О. П. Кабляк, голова;
Стах Хоптик, скарбник;
Василь Коваль, писар.

Шановні Товариші! Ви добре всіяте, яке значіння має просвіта. Просвіта є тепер наше зброє. Щоби просвітитися, треба мати місце, треба мати відданий дім. А ось такий дім наш громадин хотів збудувати. Кожний з нас скаже, що чоловіком булоб жити, бо на світі жити без рук, без ніг. А ще тяжше громадин жити без власної хати. У своїй хаті є правда, сила і воля! Ми Рочестерці відзнаємося до вас земляки, щоби стали в ряді разом з нами та спільно будували Народний Дім в Липів Ліпівшоті. Наші брати вже багато зробили для української справи. Вони боролися на фронті проти Польщі через дев'ять місяців в 1918 і 1919 р. Вони, ставили собі за мету, щоби польської концисії, бойкотували польської вибори, щей не тепер ставлять опір проти польської концисії, та не жалують "свого майновитого життя, а готові віддати за кращу долю українського народу.

Тепер прийшла черга на нас поможти збудувати Народний Дім. На сій ціль вже зложили гроші, купили килими, крокви, а замість цих троха осталося зложеної на Подарі в Тада Шодкевича. Тепер, як ви Товариші поможли ми дещо своєю лепотою, то ми

Михайло, Рубаха Андрій, Пригода Стефан, Туринський Василь і Туринський Володимир. Коли сего не поможли, чиясь одождатували себе по одному доларом по місяці.

По більшій інформації можна писати до: W. Gurytsky, 531 Lehigh Ave., Rochester, N. Y., в випишувати чий і моні ордер на ім'я: M. Lapsch, 330 Jerome Avenue, Rochester, N. Y. Також гроші можна вислати прост до села Липів Ліпівшоті.

ЗА КОМІТЕТ:

Теодор Семетин, голова,
Мих. Липчак, скарбник,
Вол. Туринський, писар.

НОВИНИ НАШОГО ПИСЬМЕНСТВА

Др. Степан Рудницький. Огляд національної території України. Бібліотека "Українського Слова", ч. 38. Берлін, 1923, стор. 141.

Мені, але дуже ціна книжкою. З неї читач, нарешті, довідається напевне і на цілком науковій основі, "де ми і скільки нас". Усі спірні питання українського національного статистичного розгляду і освітлого, так що кожний Українець, який цікавиться цими справами, завдяки матиме тепер цю цінну книжкою, з якої автором всі потрібні відомості.

Всеукраїнська Академія Наук. Звідомлення за 1921 рік. Видання "Української Мови". Берлін, 1923, стор. 76. Визначення Академії Наук за 1921 р. і тим дає змогу всім і кождому познайомитися з цим цінним документом нашого вітчизни.

Висловлюючи те, що Звідомлення мають те невинно тяжкі матеріальні й моральні обставини, а яких доводиться працювати, діячам української науки, освіченіс режімом соціалістичної держави, а виступили з відомлення показують, що творчий дух українського народу навіть у цих страшних обставинах не дає себе зломити і він виступає в расійській науковій продукції.

"Український Студент", орган вільної думки українського студентства, в. 4-2 Прага, 1923. Організація українського студентства, випускає європейське студентство, випускає на журналі, тільки відповідальності інтересам і настроям нашої академічної молоді. Писні торшні невеличкі конспекти і сирі збірки, "Студент" можна було полюблятися, що наша студентська думка або остаточно біла манівцями або загубилася в нетрях і пущах суцього академізму. Свіжа цілю "Українського Студента" показує, що на шасти не сталося ні того, ні другого. З кожної сторінки журналу йде бадьорість, садовитість і реально, суттєво, новою українською інтелектуальною.

В листі упорядника стоїть, що після того, що трапилося, він не заважає більше показувати перед вами, бо він ніколи не повірив би, що відомості в заміку могли статися без його згоди. Я вважаю це викрутком. Я гадаю, що в момент схвалення виграли всіх ви зложивши вашую покладливостю. Тому моїм першим кроком по одержанню цього листа було писати одного з моїх людей верхи до найближчої телефонічної стації і зателефувати нашим байкером в Пешті, які уважають управителя вашим уповноваженим при продажах, що він ратом відійшов та що вони не повинні доверити йому жадних грошей.

"Де було дуже практично і обережно з вашого боку", промовив абат святий графині; "графиня буде вам дуже вдячна за це".

(Дальше буде).

НА УКРАЇНУ
WHITE STAR LINE
Наші Чорні, Світанок, 1911
Majestic... Aug. 11; Sept. 1; Sept. 29
Olympic... Aug. 18; Sept. 8; Sept. 29
Hemeris... Aug. 29; Sept. 15; Oct. 6
Свої пошти до багатьох портів
AMERICAN LINE
До Панамы, Шербур, і Гавайї
Finland... Aug. 7; Sept. 13
Mongolia... Aug. 16; Minnesota... Aug. 23
Kronland... Aug. 30; Manchuria... Sept. 6
Получає на двох сторонах до Балтійських портів
RED STAR LINE
Наші Чорні, Шербур, Антверп
Zeebrugge... Aug. 16; Sept. 12
Lapland... Aug. 22; Belgium... Sept. 5
До Лампінге через Антверп
Gothenburg... Sept. 4; Nov. 13
Добрий захід. Особні вагони. Управління чини для Воїни притягати приїзди до Америки. Писні інформації віддає до нас, а також до: PASSENGER DEPARTMENT
No. 1 Broadway, New York

ЧОРНІ ДІАМАНТИ

РОМАН В П'ЯТИ ТОМАХ
МАВРА ПОКАЯ.
(Переклад з малярського)
ПЕРШИЙ ТОМ.
ДРУГИЙ ТОМ.

Осоружна людина.

Контеста Тойдінда цілком не тямилася себе від радости, в такій мірі, що вона кинула почала порушувати його правдою свого дзвіничного апарату і жмучи.

"Що ви робите, графині?" запитав ббав дзвіничного.

"Я хочу зараз поклакати свого управителя."

"Але через кого?"

Контеста аж тепер спало на думку, що її ббав чужої жінки, сказала контеста, він почув від своїх людей, що тут сталося і прийшов тому чим скорше стати.

"Але ніхто не відчинить йому ворота, бо воротарка знаходить мабуть також між-виглядами."

"Та воно і є. Вонаж була та стара відьма, яка танцювала на столі."

"Чи не маєте ви другого ключа до воріт?"

"Той великий ключ там на чотирьох вішлал. Шо ви хочете робити з ним?"

"Я піду додоху і відчиню сам ворота."

"Аси не знають вас і розірвуть вас. Це сильні вичарки."

"Я їх покламлю по імені. Як їх кламчуть?"

"Тоді вам лишається лише альтернатива йти з цього місця до блисній хати Урядників маєтку."

Крав почали стукати у вік

на тяжкі краплі дощу перемишати з сибгом.

"Хотіж кони тут?"

"Але я не вмію ані запрогати ані правити кінями."

"О, як на це і не згодилася. Тепер вона мала перед собою альтернативу, або лишитися самій в замку в той час, як священник шукати не поміч, або йти з ним пішки в непогоду."

"Хтось стукає у ворота", промовив абат.

"Це ж заізно! Управитель, сказала контеста, він почув від своїх людей, що тут сталося і прийшов тому чим скорше стати."

"Але ніхто не відчинить йому ворота, бо воротарка знаходить мабуть також між-виглядами."

"Та воно і є. Вонаж була та стара відьма, яка танцювала на столі."

"Чи не маєте ви другого ключа до воріт?"

"Той великий ключ там на чотирьох вішлал. Шо ви хочете робити з ним?"

"Я піду додоху і відчиню сам ворота."

"Аси не знають вас і розірвуть вас. Це сильні вичарки."

"Я їх покламлю по імені. Як їх кламчуть?"

"Тоді вам лишається лише альтернатива йти з цього місця до блисній хати Урядників маєтку."

Крав почали стукати у вік

"Тоді я мучу їх застрілити". Я прошу, лише не знаждо сильно."

Контеста не гадала, що пси мають не знаждо сильно вмирати, але щоб стріла не був заждо гучним."

Отже абат звав свій револювер і пішов додоху у двір. Літара він більше не потребував, бо вже світало.

Обидва діверські пси були уміщені так по дорозі до воріт, що коли вночі їх заждиго продохували, то лишалися лише така просторина, що вони не могли кинутися один на одного, але той хто хотів пройти між ними; мусів потрапити в пащу одному чи другому.

Абату не лишалося нічого иншого як застрілити одного пса, щоб пройти до воріт не вжорженим з боку иншого.

Коли абат Самуель відчинив ворота, він побачив перед собою чоловіка, який мав також в руці револювер.

Ратом обидва підняли свою зброю один проти другого і почали тоді переговори.

"Хто ви? Шо ви тут хочете?" запитав священник.

"А хто ви? І що шукаєте ви тут?" промовив другий.

"Я абат Самуель, сповідник графині."

"А я Іван Беренд, сусід графині."

Абат опустив свою зброю і промовив лагідним тоном: "Це незвичайна година, в яку ви приходите сюди, несправді."

"Honyoist, qui mal u pense" відповів Іван і поклав свою зброю до кишені. "Я прихожу в таку незвичайну годину тому, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Замшання помагає в тім, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Замшання помагає в тім, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Замшання помагає в тім, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Замшання помагає в тім, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Замшання помагає в тім, що я одержав цей нощі лист, в яким мене повідомляють, що в замку паує велике замшання і що я повинен прийти на поміч графині."

"Вас вона прийме напевно. Дозвольте мені замкнути ворота, бо і для цього немає більше нічого в домі, і звідки, тримайтеся здалеку від лівої стіни, бо не сям живе ще."

"Другого ви застрілили?"

"Так, він чули стріла за ворітми. Тому він витягли також: вав револювер."

"Натурально, я не міг знати, з якої причини стріляють тут у воріт."

Обидва чоловіки пішли до салован графині на подоху. Абат Самуель пішов до неї до середини.

"До нас прийшла несподівана допомога", сказав він їй, "ваш сусід, Іван Беренд."

"А?" відповіла графиня незадоволено, "осоружна людина! Атесті!"

"Най він буде тут, Мормон чин Маніхейс — в що хвилинку ми потребуємо його. Хтось звернув його увагу на ваше становище і він прийшов поговорити з вами про це."

"Я не хочу з ним говорити. Я прошу вас, переговорити ви з ним замість мене."

"Графиня, цей чоловік може стати великий невра, що він мені каже, я є лише ваш сповідник, а не його."

"Отже дожді. Я вийду до нього; але я прошу, будьте також при цьому."

"Кли не буде потрібно."

"Графиня загорнула в свою шаль і вийшла до приміщення салован, який почав вже оспівувати сходісє сонце. Абат Самуель всеж уважав потрібним прийти за нощі двоєраменним сичиком."

Графиня попросила зимно Івана сидіти і постаралася сісти монетно дальше від нього.

"Мій пане?"

"Графиня! Сегодня в нощі хтось застукав до моего вікна, я ще не спав і працював; коли я відчинив вікно мене поддали лист. Цей лист від вашого управителя."

"Дякую, управителя?" промовив Іван, адивовано.

"Свідчить цього листа, такти;

НЕБУВАЛЕ! У НАС СТАНЕ ПІРАДНИК ДЖАК СЬЯЙНІ
З МНОГИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ — Ціна за книжку
ЗАМОВЛЕННЯ РАЗОМ З ГРОШІ ПІСЛАТИ НА АДРЕСУ: "СВОБОДА", 43 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

